

în cadrul acestui sistem, pentru prima oară, teoriile, modelele sociologice sunt îmbisericite. Nu e vorba de o violentare a acestora, de o convertire forțată a lor, cum se mai întâmplă prin încercările, interesante dar, inevitabil sectare, ale unor gânditori neoprotestanți. Cu blândețe de porumbel, dar și cu șiretenie de șarpe, sociologia, cu reflexele ei moderniste, orgolioase, deseori obtuze, e introdusă în spațiul teologiei patristice, unde, în mod aproape miraculos, aceasta începe să se vindece, să vadă, să umble, ba uneori chiar pare să se scoale din morți. Rămâne de văzut cum va reacționa comunitatea sociologilor la această trecere a teoriilor lor la creștinismul patristic, dacă le vor urma sau vor rămâne blocați în proiectele unei modernități din ce în ce mai târzii.

Călin Cotoi

Ilie Bădescu

Sincronism european și cultură critică românească (Occidentul, Imperiile și Românii în marea tranziție). Cluj-Napoca: Editura Dacia, 2003

Apare, iată, la nouă ani de la prima ediție, cunoscuta carte a profesorului Ilie Bădescu, *Sincronism european și cultură critică românească*. Noul subtitlu, *Occidentul, Imperiile și Românii în marea tranziție*, îi vine, cum s-ar spune, ca o mânășă volumului editat de Dacia, și în același timp ca o probă a valabilității lucrării dincolo de momentul '89. Este, dacă nu ne înșelăm, și una dintre mizele acestei ediții, pe care profesorul o deschide cu un studiu introductiv nou: „Chestiunea periferiilor. Conservatorism, liberalism, socialism. M. Eminescu și marxismul: o polemică și nu numai...”. Referitor la raportul dintre ediția 1984 a cărții și cea prezentă, în acest studiu introductiv se precizează: „cartea pe care o edităm astăzi, evident *completată dar nu revizuită*” (p. 19). Iată, deci, testul timpului, lămuritor asupra unei serii de polemici în care volumul a fost implicat la acea vreme.

Este de studiat și capitolul nou introdus în această ediție, *Transilvania între două proiecte*, capitol a cărui necesitate este argumentată de autor prin următoarele cuvinte: „Transilvania este un *eșantion* cât se poate de reprezentativ pentru studiul confruntării dintre *capitalismul nou*, cu tendințele lui spre unificare a piețelor, și *vechiul regim* care avea aici un caracter profund etnocratic, rezemat pe elite străine de elementul etnic românesc și potrivnice acestuia” (p. 160).

Ca ultimă observație, pe coperta a patra tronează un citat din carte concentrând o altă miză importantă și, din păcate, continuu valabilă a volumului. Îl redăm aici: „*la începuturile oricărei epoci de modernizare, se constituie elite care se grăbesc spre îndrumarea maselor și cum voința de îndrumare nu este însoțită de o putere creatoare pe măsură, ele recurg la forme gata fabricate în alte societăți, pe care le vestesc celor „de acasă”, prezentându-le drept forme salvatoare. Elitele care s-au pus în slujba formei imitate pretind pentru ele încadrări misionare, îndreptățirea de a fi socotite vestitoare ale vremurilor noi, elite reformatoare. Acești pretinși apostoli ai unui timp care vine se dovedesc a fi doar „glosatorii” unui timp care succede.*”

Darie Cristea

Cornel Constantinescu

Probleme sociologice ale educației. Cercetări în domeniul orientării școlare și profesionale. Pitești, Editura Universității din Pitești, 2003, 318 p.

Inițierea seriei *Sociologie* la Editura Universității din Pitești trebuie salutăată și încurajată de către comunitatea sociologică din România. Această serie debutează cu o lucrare foarte semnificativă, datorată lectorului univ. dr. Cornel Constantinescu, „o personalitate de vocație, un sociolog care de peste treizeci de ani răspunde „prezent” în fața marilor somatăii ale satului și ale școlii

rurale” – așa cum îl caracterizează pe autor președintele Asociației Române de Sociologie, prof. univ. dr. Ilie Bădescu.

În introducere, sunt analizate succint câteva dintre problemele fundamentale ale sociologiei: definirea obiectului de studiu, originalitatea metodologică și evoluția sociologiei pe plan mondial. Sunt aduse clarificări pertinente în legătură cu conceptele de „sistem social global” (Capitolul 1) și „procese sociale” (Capitolul 2). De altfel, prof. univ. dr. Constantin Schifirneț apreciază că „Lucrarea se distinge prin examinarea riguroasă a conceptelor sociologice” (*Cuvânt înainte*, p. 13).

Partea a doua a lucrării este consacrată analizei educației din perspectivă sociologică, făcându-se distincția între perspectiva macro și microsociologică. Autentic „om al școlii”, ocupându-se de peste trei decenii cu problemele de orientare școlară și profesională, Cornel Constantinescu trăiește intelectual și emoțional „drama” învățământului: ciclul de acțiuni izvorât din conflictul dintre sistemul social global și sistemele sociale parțiale, între diferitele sisteme parțiale (natural, economic, politic, cultural, comunitar), între diferiții actori sociali (profesori, elevi, personalul administrativ). În sens sociologic, „drama” nu presupune un sfârșit tragic, astfel că lucrarea pe care o recomandăm reflecției nu numai sociologilor, dar și ansamblului slujitorilor catedrei sugerează posibile căi de depășire a conflictelor, una dintre acestea fiind orientarea școlară și profesională, care dă substanță părții finale a lucrării.

În partea a treia, sunt abordate probleme de metodologie a cercetării sociologice, relevându-se specificul anchetei, experimentului, observației și al testelor psihologice. Pe baza experienței de consilier pentru orientarea școlară și profesională, autorul recomandă utilizarea fișelor de observație pentru caracterizarea clasei și a elevului. Mi se pare binevenită această recomandare, în condițiile în care în cercetarea sociologică

de la noi se face „uz și abuz” de chestionare. Lucrarea *Probleme sociologice ale educației* se încheie cu prezentarea cercetărilor proprii ale autorului, vizând diagnoza intereselor profesionale (pp. 278-300).

Așa cum aprecia prof. univ. dr. Ioan Drăgan în *Postfață*, „Cartea [dlui C. Constantinescu] prezintă nu doar un interes științific în sine, ca proiect și ca operă de cercetare, ci și ca factor de reacțiune și de reconsiderare a unui domeniu subestimat, practic, atât înainte, cât și după 1990, pe de o parte, din lipsă de specialiști, și, pe de altă parte, din cauza absenței unor structuri funcționale în cadrul școlilor, structuri anume destinate promovării pe baze științifice a acțiunilor pedagogice, având ca obiect organizarea unor activități pertinente în folosul integrării elevilor în procesul autoevaluării și al autodirecționării orientării școlare și profesionale” (p. 301).

Septimiu Chelcea

Timothy A. Borchers

Persuasion in the media age, New York, McGraw-Hill, 2001, 496 p.

Suntem bombardati în permanență de mesaje persuasive. Specialiști în publicitate, politicieni, prieteni, colegi, toți încearcă să ne câștige suportul pentru ideile, produsele sau serviciile lor. În era noastră, experții în persuasiune folosesc modalități „sofisticate” pentru a-și exercita influența asupra atitudinilor, credințelor și comportamentelor audiențelor. De aceea, este esențial să ne dezvoltăm abilitatea de analizare critică a multitudinii de mesaje persuasive pe care le întâlnim.

Persuasion in the Media Age explorează natura persuasiunii actuale și oferă strategiile necesare pentru evaluarea critică a comunicării persuasive. Principala problemă este explicarea modul de influențare a comunicării în masă și a publicității asupra comportamentului uman în „era media”. Timothy